

**ДИЗАЙН-ПРОЄКТУВАННЯ НОВИХ МОДЕЛЕЙ ОДЯГУ НА ОСНОВІ
АНАЛІЗУ І ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЖЕРЕЛА НАТХНЕННЯ**

Л. В. КРАСНЮК, О. В. НОВАК
Хмельницький національний університет

Джерело натхнення – це все, що може надихнути дизайнера для створення нового продукту, починаючи від природнього явища, рослин, тварин, історії, творів мистецтва, закінчуючи не матеріальними явищами, такими як музика або відчуття чи емоції. Перехід від джерела натхнення до нових моделей одягу відбувається шляхом його трансформації.

Трансформація у дизайні одягу стає ключовим етапом, оскільки вона сприяє створенню оригінальних виробів та вираженню особистого стилю. У процесі трансформації основні форми не змінюються кардинально, а лише модифікуються окремі деталі, що надає їм актуальності та різноманітності. Важливо враховувати єдність композиції та гармонію між елементами під час проєктування нових форм. Існують три принципи трансформації форми:

– стилізація – це процес створення нових форм або спрощення складних форм до більш простих, не втрачаючи при цьому їхнього основного призначення та виразності;

– інтерпретація: цей принцип передбачає більш глибоку трансформацію, залишаючи лише основні структурні зв'язки;

– інспірація – це повна трансформація, при якій структурні зв'язки руйнуються, і джерело натхнення може бути впізнане лише за окремими деталями [1].

Для проєктування нових моделей одягу було обрано джерело натхнення – мода 20-х років ХХ ст. Жіночий одяг цього періоду зазнав суттєвих змін. Жінки відмовились від стандартів та почали носити короткі спідниці, вільні сукні. Замість силуету «пісочний годинник» модною стала фігура без чітких вигинів жіночого тіла. Домінуючим силуетом у одязі була пряма сукня-чохол, яка виготовлялась в основному з тонких та легких тканин і часто оздоблювалась мереживом, бахромою та паетками. Другим популярним силуетом 20-х були сукні із заниженою талією, але з пишною спідницею. Сукні рідко мали довгі рукава та мали невеликий виріз горловини. Щодо жіночого верхнього одягу, то було популярне манто – широке, довге пальто без коміра або з довгим хутряним коміром [2].

Чоловіча мода вирізнялась тим, що чоловіки носили переважно короткі піджаки або фраки, штани були прямого крою, сорочка білосніжного кольору або в смужку, користувались попитом светри та джемperi. У 20-ті роки верхній одяг для чоловіків відзначався певними характерними рисами, які відображали модні тенденції того часу. Пальта і піджаки зазвичай мали прямий крій та вузькі лінії, які підкреслювали стрункість силуету.

Рис. 1. Жіночий та чоловічий одяг періоду 20-х років ХХ ст.

На основі аналізу джерела творчості – моди 20-х років ХХ ст. встановлено, що вона відзначалась використанням сміливих та яскравих кольорів. У результаті дослідження колористики костюма цього періоду виділено найактуальніші кольори, які можуть бути головним композиційним елементом при створенні нових моделей одягу. Чорний – сукні цього кольору були символом вечірнього одягу завдяки Коко Шанель. Білий символізував чистоту та простоту, зазвичай використовувався для літніх суконь. Яскраві кольори, особливо червоний, жовтий, оранжевий, синій, у яких вирішувався повсякденний та вечірній одяг і завдяки яким костюм виражав динаміку та оптимізм часу. Актуальними були також пастельні кольори, які надати образу романтичності та жіночності. Кольори-металік, такі як золотий та срібний підкреслювали розкіш та блиск епохи [2].

Форма як елемент композиції є одним із ключових засобів візуального вираження в дизайні костюма. Вона окреслює контури та об'єми одягу, сприяючи створенню структури та настрою композиції. Форма одягу досліджуваного періоду в основному прямокутна та овальна.

Одним із важливих елементів композиції, який характеризує костюм 20-х років ХХ ст. є лінії, які за своїм характером були як плавними, округлими, так і прямими (діагональними, вертикальними та горизонтальними).

Композиційний елемент «оздоблення» додає костюму візуальної привабливості, глибини та індивідуальності, підкреслюючи основні риси одягу. Як показав аналіз історичного костюма, основними оздоблювальними матеріалами, які використовували для жіночого легкого одягу було мереживо та бахрама, а для верхнього – хутро [3].

На основі проведенного аналізу форми, силуету, кольору, фактури та оздоблення, притаманних джерелу натхнення, було створено колекцію нових моделей одягу. Для створення колекції був використаний принцип стилізації і інтерпретації, часткова трансформація без руйнування структурних зв'язків із джерелом. Саме цей принцип був обраний з огляду на те, що форма і силует джерела можна перенести у сучасний костюм і створити різноманітні моделі.

Рис. 2. Ескізний проєкт колекції нових моделей одягу

Асортиментна група виробів колекції включає платтяно-блузочний та костюмний асортимент, а саме: сукні, корсет, жилет, жакет, сорочка, штани. Костюм та сукні створюють прямий силует та доповнюються корсетом, поясами та знімним шлейфом. Перша модель складається з прямих штанів, напівприлягаючого жакету, жилету та сорочки, друга модель – пряма сукня, доповнена корсетом для підкреслення талії, третя модель – пряма сукня, але із шлейфом позаду, який доповнює образ і додає елегантність і деяку романтичність в образ, четверта модель – пряма сукня з поясом нижче талії, що підкреслює дух епохи, п'ята модель – пряма сукня з бахромою, що надає динаміки та грайливості і особливо підходить для танців.

Що стосується конструкцій, то вони прості, не обтяжені надміром деталей і відмінно підходять для створення відповідного асоціативного враження і відображення джерела натхнення. Аксесуари мають повну відповідність з джерелом, а саме: рукавички, ридикюлі, боа, ланцюжки та сережки з перлів, метелик, пов'язки на голову з штучними квітами, брошкою та пір'ям. Образи доповнюються взуттям на невеликому підборі.

Отже, в результаті трансформації джерела натхнення розроблено колекцію нових моделей одягу, які за своїм образним вирішенням відображають атмосферу 20-х років минулого століття, але завдяки прийомам стилізації та інтерпретації виглядають сучасно та стильно.

Література

1. Єжова О.В., Пастух Я.Г.. Застосування методів трансформації для дизайн-проектування колекцій жіночого одягу: навчальний посібник. К. : КНУТД, 2016. – 350 с.
2. Стамеров К.К. Нариси з історії костюма / К.К. Стамеров. – К. : Мистецтво, 2007. – 432 с.
3. Головенко Т.М., Козарь О.П., Бондарчук Ю.С., Шовкомуд О.В. Історія костюму: культурна спадщина народів світу: навчальний посібник. Луцьк: ЛНТУ, 2023. – 252 с.